

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
КАФЕДРА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ ТА МЕТОДИК
ПРИРОДНИЧО-МАТЕМАТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи

“ _____ О.Б.Жильцов
_____ 2015 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
1 ВВПІ ОСНОВИ АРХІТЕКТОНІЧНОЇ ТВОРЧОСТІ

спеціальність 7.01010201 Початкова освіта
Педагогічний інститут

Київ – 2015 рік

УДК 378.1(073)
ББК 74.580

Основи архітектонічної творчості: роб. навч. прог. [для студ. спец. 7.01010201 «Початкова освіта»] / уклад. Стаднік Н.В.– Київський університет імені Бориса Грінченка, 2015. – 23 с.

Розробник:

Стаднік Надія Вікторівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри початкової освіти та методик природничо-математичних дисциплін Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри початкової освіти та методик природничо-математичних дисциплін

Протокол від “2” вересня 2015 року № 2

Завідувач кафедри початкової освіти та методик природничо-математичних дисциплін

_____ К.І. Волинець

Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи

_____ М.А. Машовець

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	4
Структура програми навчальної дисципліни	
I. Опис предмета навчальної дисципліни	6
II. Тематичний план навчальної дисципліни	7
III. Програма	8
<i>Змістовий модуль I. Основні поняття та складові архітектонічної творчості</i>	8
<i>Змістовий модуль II. Особливості провідних видів сучасного етнодизайну</i>	8
IV. Навчально-методична карта дисципліни «Основи архітектонічної творчості»	10
V. Плани лекційних занять	11
VI. Плани семінарських занять	14
VII. Завдання для самостійної роботи	16
Карта самостійної роботи студента	17
VIII. Система поточного та підсумкового контролю знань	18
IX. Методи навчання	20
X. Методичне забезпечення курсу	21
Питання до заліку	21
XI. Рекомендована література	22

Пояснювальна записка

Робоча навчальна програма з дисципліни «Основи архітектонічної творчості» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка. Програму розроблено з урахуванням рекомендацій МОН України (лист № 1/9-736 від 06.12.2007 р.) «Про Перелік напрямів (спеціальностей) та їх поєднання з додатковими спеціальностями і спеціалізаціями для підготовки педагогічних працівників за освітньо-кваліфікаційними рівнями бакалавра, спеціаліста, магістра».

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяг знань, які повинен опанувати спеціаліст відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Основи архітектонічної творчості», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Творчість у галузі матеріально-художньої культури виокремлена предметами архітектонічної творчості: архітектурою, декоративно-ужитковим мистецтвом, дизайном. Архітектура і декоративно-ужиткове мистецтво є невичерпним джерелом національного дизайну. Для оволодіння основами дизайну майбутньому фахівцю з викладання цього предмета у вузі необхідним є курс з основ архітектоніки – етнічної основи національного дизайну.

Мета курсу – формування у майбутніх фахівців цілісного сприймання сучасного культурного простору України, ознайомлення з основами архітектонічної творчості: архітектурою, декоративно-прикладним мистецтвом (етнодизайн) і сучасними видами дизайну.

Архітектоніка – це вираження у художній формі національно своєрідної за формою і декором матеріальної пластики предмета (у матеріально-художніх образах архітектури, прикладного мистецтва і дизайну).

У сучасному світі народне мистецтво живе у своїх традиційних формах. Тому вироби народних майстрів зберігають свої стійкі особливості й сприймаються як носії цілісної художньої культури. Усе частіше вироби народного декоративно-прикладного мистецтва входять у побут нашого народу, формують художній смак, створюють естетично повноцінне середовище, яке визначає творчий потенціал особистості.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- підвищення рівня професійно-педагогічної культури;
- вправлення у словесному формулюванні теоретико-психологічних положень з основ архітектоніки: «архітектоніка», «тектоніка», «пластика»;

- класифікація архітектонічних мистецтв і напрямів професійної діяльності;
- формування уявлення про етнодизайн – архітектоніку етнічних творів матеріально-художньої культури, зумовлену особливостями рельєфу і клімату території;
- розвиток творчих проектних здібностей;
- розвиток естетичного і емоційного ставлення до творів декоративного мистецтва та дизайну, вміння розуміти та цінувати народну художню творчість;
- виховання бережливого ставлення до традиційного народного мистецтва, прилучення студентів до кращих надбань національної культури тощо.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

Знати:

- основні поняття та складові архітектонічної творчості;
- передумови і історію розвитку етнодизайну (народного-декоративно-прикладного мистецтва);
- види народних художніх промислів та їх особливості.

Вміти:

- раціонально і творчо використовувати досягнення попередніх поколінь у власній роботі;
- формулювати задум;
- виконувати начерки, ескізи, наочні зображення;
- виготовляти з різних пластичних матеріалів пробні макети або моделі;
- естетично оформляти інтер'єри та екстер'єри відповідно до українських національних традицій.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 54 год., із них: 10 год. – лекції, 8 год. – семінарські заняття, МКР – 3 год., самостійна робота – 33 год.

Вивчення студентами навчальної дисципліни «Основи архітектонічної творчості» завершується складанням заліку.

І. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ОСНОВИ АРХІТЕКТОНІЧНОЇ ТВОРЧОСТІ»

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 1,5	Галузь знань 0101 «Педагогічна освіта» (шифр і назва)	Нормативна (за вибором)	
	Спеціальність 7.01010201 «Початкова освіта»		
Змістових модулів – 2		Рік підготовки:	
		1-й	–
Загальна кількість годин - 54		Семестр	
		1-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: - 2 год. аудиторних – 2 год. самостійної роботи студента – 3 год.	Освітньо-кваліфікаційний рівень: «спеціаліст»	Лекції	
		10 год.	–
		Практичні, семінарські	
		8 год.	–
		Лабораторні	
		год.	
		Самостійна робота	
33 год.	–		
		Вид контролю: залік	

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Основи архітектонічної творчості»

№	Назви теоретичних розділів	Кількість годин						
		Разом	Лекцій	Практичних	Лабораторних	Семінарських	Самостійна робота	Підсумковий мод. контроль
Змістовий модуль I.								
Основні поняття та складові архітектонічної творчості								
1	Сутність архітектонічної творчості	8	2				6	
2	Основи архітекtonіки і комбінаторики формоутворення	6	2				4	
3	Класифікація семантики орнаментів	9				2	6	1
	<i>Разом</i>	23	4			2	16	1
Змістовий модуль II.								
Особливості провідних видів сучасного етнодизайну (декоративно-прикладного мистецтва)								
4	Історичний розвиток народного декоративно-прикладного мистецтва	6	2				4	
5	Декоративно-прикладне мистецтво і його місце в системі видів образотворчих мистецтв	5				2	3	
6	Експонати Національного музею українського народного декоративного мистецтва	8	2			2	4	
7	Експонати Пирогово (Музей народної архітектури та побуту НАН України)	12	2			2	6	2
	<i>Разом</i>	31	6			6	17	2
	<i>Всього</i>	54	10			8	33	3

III. ПРОГРАМА Змістовий модуль I.

Основні поняття та складові архітектонічної творчості

Лекція 1

Тема: Сутність архітектонічної творчості.

Архітекtonіка. Види дизайну за найважливішими середовищами професійної діяльності. Система етнодизайну. Божественна пропорція золотого перетину в архітектоніці. Сутність поняття «тектоніка». Тектоніка у різних архітектурних стилях. Універсальне поняття «пластика». Пластика динамічна і статична.

Основні поняття теми: архітектоніка, етнодизайн, «золотий перетин» (божественна пропорція), тектоніка, пластика.

Література: [осн.: 3; дод.: 2, 5].

Лекція 2

Тема: Основи архітектоніки і комбінаторики формотворення.

Сутність поняття «композиція», її специфіка. Формотворення об'єктів дизайну і архітектури. Комбінаторика формотворення. Внутрішній зміст, форма і якість архітектоніки об'єктів дизайну. Архітектонічний твір. Архітектонічність. Атектонічний виріб. Тектоніка.

Основні поняття теми: композиція, формотворення, архітектоніка, комбінаторика, комбінаторика формотворення, художньо-конструкторська (дизайнерська комбінаторика, внутрішній зміст творів дизайну, об'ємно-просторова структура, архітектонічний твір, архітектонічність, архітектонічний виріб, тектоніка, тектонічність виробу)

Література: [дод.: 1, 3]. **Інтернет-джерело** [4].

Семінарське заняття 1. Класифікація семантики орнаментів.

Література: [осн.: 1-2].

Змістовий модуль II.

Особливості провідних видів сучасного етнодизайну (декоративно-прикладного мистецтва)

Лекція 3

Тема: Історичний розвиток народного декоративно-прикладного мистецтва.

Народне декоративно-прикладне мистецтво. Народні художні промисли. Вишивка як твір декоративно-прикладного мистецтва. Історія народної вишивки в Україні. Орнаменти вишивок, їх мотиви. Рушники – старовинні обереги дому, родини. Ткацтво – один з найдавніших і найважливіших елементів національної культури України. Декоративно-ужиткове мистецтво як складова української національної культури. Українське монументально-декоративне мистецтво.

Основні поняття теми: народне мистецтво, види технік декоративної галузі, декоративне мистецтво, народне декоративно-прикладне мистецтво, народні художні промисли, вишивка, рушники, художнє ткацтво, килими, декоративно-ужиткове мистецтво.

Література: [осн.: 1; дод.: 3]. **Інтернет-джерело** [1, 2, 5].

Семінарське заняття 2. Декоративно-прикладне мистецтво і його місце в системі видів образотворчих мистецтв.

Література: [осн.: 1].

Лекція 4

Тема: Експонати Національного музею українського народного декоративного мистецтва.

Експонати Національного музею українського народного декоративного мистецтва: художня обробка дерева, вишивка, художнє ткацтво, килими, народний одяг, кераміка, фарфор, фаянс, художнє скло, декоративний розпис, українські порохівниці, писанкарство, витинанки, твори нар. худ. України К. Білокур, твори нар. худ. України М. Примаченко.

Основні поняття теми: деревообробка, вишивка, ткацтво, гончарство, декоративний розпис, писанкарство, витинанки.

Література: [осн.: 1; дод.: 3-4, 6].

Семінарське заняття 3. Національний музей народної архітектури та побуту України.

Література: Інтернет-джерело [3].

Лекція 5

Тема: Експонати Пирогово (Музей народної архітектури та побуту НАН України).

Предмети жіночого та чоловічого одягу, побутова тканина, ікони та предмети побутово-господарчого призначення виготовлені з деревини. Старовинні землеробські знаряддя та різноманітні приладдя кустарного виробництва: пристрій для валяння сукна, соломорізка з кінним приводом, дігтярня, вітряки. Осередки ткацького та гончарного промислів. Музичні інструменти: ліри, скрипки, вівчарські ріжки з берести, бандури. Предмети побутового вжитку: миски, горщики, баньки, куманці, барильця, носатки, двійнята і ін. Колекція мальованих скринь. Різьблення по дереву. Вироби з рогози. Предмети оздоблення інтер'єрів: рушники, скатертини, килими та ін.

Основні поняття теми: народний одяг, різьблення, предмети побутового вжитку, мальовані скрині, оздоблення інтер'єру.

Література: Інтернет-джерело [3].

Семінарське заняття 4. Фондова колекція та етнографічні зони національного музею народної архітектури та побуту України.

Література: Інтернет-джерело [3].

IV. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «Основи архітектонічної творчості»

Разом: 54 год., лекції – 10 год., семінарські заняття – 8 год., самостійна робота – 33 год., модульний контроль – 3 год., підсумковий контроль – залік

Модулі	Змістовий модуль				
Назва модуля	Змістовий модуль I. Основні поняття та складові архітектонічної творчості		Змістовий модуль II. Особливості провідних видів сучасного етнодизайну (декоративно-прикладного мистецтва)		
К-сть балів за модуль	159 б.				
Лекції	1	2	3	4	5
Теми лекцій відвідування (5 балів)	Сутність архітектонічної творчості (1 б.)	Основи архітектоники і комбінаторики формоутворення (1 б.)	Історичний розвиток народного декоративно-прикладного мистецтва (1 б.)	Експонати Національного музею українського народного декоративного мистецтва (1 б.)	Експонати Пирогово (Музей народної архітектури та побуту НАН України) (1 б.)
Теми семінарських занять відвідування (10+4= 14 балів) (44 бали)		Класифікація семантики орнаментів (10+1 б.)	Декоративно-прикладне мистецтво і його місце в системі видів образотворчих мистецтв (10+1 б.)	Національний музей народної архітектури та побуту України (10+1 б.)	Фондова колекція та етнографічні зони національного музею народної архітектури та побуту України (10+1 б.)
Самостійна робота (60 балів)	10 б.	10 б.	10 б.	20 б.	10 б.
МКР (50 балів)	25 б.		25 б.		
Підсумк. контроль	залік				

Розрахунок $159:100=1,59$ Коефіцієнт=1,59 $159:1,59=100$

ПЛАН ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ
Змістовий модуль І.
Основні поняття та складові архітектонічної творчості

Лекція 1

Тема: Сутність архітектонічної творчості.

Архітектоніка. Види дизайну за найважливішими середовищами професійної діяльності. Система етнодизайну. Божественна пропорція золотого перетину в архітектоніці. Сутність поняття «тектоніка». Тектоніка у різних архітектурних стилях. Універсальне поняття «пластика». Пластика динамічна і статична.

Основні поняття теми: архітектоніка, етнодизайн, «золотий перетин» (божественна пропорція), тектоніка, пластика.

Література основна:

1. Тименко В. П. Початкова дизайн-освіта : теорія і практика формування конструктивних умінь особистості / В. П. Тименко. – К. : Педагогічна думка, 2010. – 380 с.

Література додаткова:

1. Дизайн. Иллюстрированный словарь-справочник / Г. Б. Минервин, В. Т. Шимко, А. В. Ефимов и др.: Под общей редакцией Г. Б. Минервина и В. Т. Шимко. – М.: «Архитектура – С», 2004. – 288 с.

2. Норенков С. В. Научные исследования: проектный синтез. Курс лекций / С. В. Норенков. – Н. Новгород: Изд-во ННГАСУ, 2011. – 271 с.

3. <http://www.bibl.nngasu.ru/electronic%20resources/uch-metod/architecture/842946.pdf>

Лекція 2

Тема: Основи архітектоніки і комбінаторики формотворення.

Сутність поняття «композиція», її специфіка. Формотворення об'єктів дизайну і архітектури. Комбінаторика формотворення. Внутрішній зміст, форма і якість архітектоніки об'єктів дизайну. Архітектонічний твір. Архітектонічність. Атектонічний виріб. Тектоніка.

Основні поняття теми: композиція, формотворення, архітектоніка, комбінаторика, комбінаторика формотворення, художньо-конструкторська (дизайнерська комбінаторика, внутрішній зміст творів дизайну, об'ємно-просторова структура, архітектонічний твір, архітектонічність, архітектонічний виріб, тектоніка, тектонічність виробу).

Література додаткова:

1. Божко Ю. Г. Архитектоника и комбинаторика формообразования: Учебник / Ю. Г. Божко. – К.: Выща шк., 1991. – 245 с.

2. Тименко В. П. Початкова дизайн-освіта : теорія і практика формування конструктивних умінь особистості / В. П. Тименко. – К. : Педагогічна думка, 2010. – 380 с.

Змістовий модуль II. Особливості провідних видів сучасного етнодизайну (декоративно-прикладного мистецтва)

Лекція 3

Тема: Історичний розвиток народного декоративно-прикладного мистецтва.

Народне декоративно-прикладне мистецтво. Народні художні промисли. Вишивка як твір декоративно-прикладного мистецтва. Історія народної вишивки в Україні. Орнаменти вишивок, їх мотиви. Рушники – старовинні обереги дому, родини. Ткацтво – один з найдавніших і найважливіших елементів національної культури України. Декоративно-ужиткове мистецтво як складова української національної культури. Українське монументально-декоративне мистецтво.

Основні поняття теми: народне мистецтво, види технік декоративної галузі, декоративне мистецтво, народне декоративно-прикладне мистецтво, народні художні промисли, вишивка, рушники, художнє ткацтво, килими, декоративно-ужиткове мистецтво.

Література основна:

1. Антонович Л. Ф. Декоративно-прикладне мистецтво / Л. Ф. Антонович, Р. В. Захарчук-Чугай. – Львів : Світ, 1992. – 270 с.

Література додаткова:

1. Лозко Г. Українське народознавство / Г. Лозко. – Харків, 2005. – 469 с.
2. Тименко В. П. Початкова дизайн-освіта : теорія і практика формування конструктивних умінь особистості / В. П. Тименко. – К. : Педагогічна думка, 2010. – 380 с.

3. Титаренко В.П. Естетична культура сучасної молоді: українські народні промисли : [монографія] / В.П. Титаренко. – Полтава : Полтавський літератор, 2011. – 528 с.

4. http://www.0zd.ru/kultura_i_iskusstvo/dekorativno-prikladne_mistectvo_2.html.

5. <http://knowledge.allbest.ru/culture/3c0a65635b2ad68b4c43a88521316d370.html>.

6. http://e-works.com.ua/work/6170_Oglyad_kategorii_psihologichnogo_mistectva_na_priklyadi_dekorativno_prikladnogo_mistectva_Ukraini.html.

Лекція 4

Тема: Експонати Національного музею українського народного декоративного мистецтва.

Художня обробка дерева, вишивка, художнє ткацтво, килими, народний одяг, кераміка, фарфор, фаянс, художнє скло, декоративний розпис, українські порохівниці, писанкарство, витинанки, твори нар. худ. України К. Білокур, твори нар. худ. України М. Примаченко.

Основні поняття теми: деревообробка, вишивка, ткацтво, гончарство, декоративний розпис, писанкарство, витинанки.

Література основна:

1. <http://www.mundm.kiev.ua/COLLECTN/WOOD/INDEX.HTM>.

Література додаткова:

1. Антонович Л. Ф. Декоративно-прикладне мистецтво / Л. Ф. Антонович, Р. В. Захарчук-Чугай. – Львів : Світ, 1992. – 270 с.
2. Лозко Г. Українське народознавство / Г. Лозко. – Харків, 2005. – 469 с.
3. Національний музей українського народного декоративного мистецтва: альбом / керівник проекту А. Ф. Вялець, вступна стаття Л. С. Білоус, упоряд.: Л. С. Білоус, С. В. Яценко; фотозйомка М. К. Андреев. – К. : АДФ - Україна, 2012. – 124 с.
4. Титаренко В.П. Естетична культура сучасної молоді: українські народні промисли : [монографія] / В.П. Титаренко. – Полтава : Полтавський літератор, 2011. – 528 с.

Лекція 5

Тема: Експонати Пирогово (Музей народної архітектури та побуту НАН України).

Предмети жіночого та чоловічого одягу, побутова тканина, ікони та предмети побутово-господарчого призначення виготовлені з деревини. Старовинні землеробські знаряддя та різноманітні приладдя кустарного виробництва: пристрій для валяння сукна, соломорізка з кінним приводом, дідгярня, вітряки. Осередки ткацького та гончарного промислів. Музичні інструменти: ліри, скрипки, вівчарські ріжки з берести, бандури. Предмети побутового вжитку: миски, горщики, баньки, куманці, барильця, носатки, двійнята і ін. Колекція мальованих скринь. Різьблення по дереву. Вироби з рогами. Предмети оздоблення інтер'єрів: рушники, скатертини, підвіконники, килими та ін.

Основні поняття теми: народний одяг, різьблення, предмети побутового вжитку, мальовані скрині, оздоблення інтер'єру.

Література основна:

1. <http://pyrohiv.com.ua/ua/collections/read/86/istorija-formuvannja-ta-zagalna-harakteristika-fondovoji-kolektsiji-natsionalnogo-muzeju-narodnoji-arhitekturi-ta-pobutu-ukrajini>.

Література додаткова:

1. Титаренко В.П. Естетична культура сучасної молоді: українські народні промисли : [монографія] / В.П. Титаренко. – Полтава : Полтавський літератор, 2011. – 528 с.

VI. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль I. Основні поняття та складові архітектонічної творчості

Семінарське заняття 1.

Тема: Класифікація семантики орнаментів.

План

1. Графічні символи.
2. Колористичність символів.
3. Метафоричність символів.
4. Символічне значення рослинного світу.
5. Символи тваринного світу.
6. Символи матеріального світу.

Література основна:

1. Початкова дизайн-освіта: готовність учителя до художньої праці з обдарованими учнями: [монографія] / за ред. В. П. Тименко. – К. : ТОВ «Інформаційні системи», 2010. – С. 184-213.

Література додаткова:

1. Антонович Б. А. Декоративно-прикладне мистецтво / Б. А. Антонович, Р. В. Захарчук-Чугай, М. Б. Станкевич. – Львів : Вид-во «Світ», 1993. – 272 с.

Змістовий модуль II. Особливості провідних видів сучасного етнодизайну (декоративно-прикладного мистецтва)

Семінарське заняття 2.

Тема: Декоративно-прикладне мистецтво і його місце в системі видів образотворчих мистецтв.

План

1. Декоративно-прикладне мистецтво, його джерела, своєрідність і художньо-виражальні засоби.
2. Історичні закономірності розвитку декоративної творчості.
3. Основні принципи декоративно-прикладного мистецтва.
4. Види декоративно-прикладного мистецтва і народні художні промисли України.

Література основна:

1. Антонович Б. А. Декоративно-прикладне мистецтво / Б. А. Антонович, Р. В. Захарчук-Чугай, М. Б. Станкевич. – Львів : Вид-во «Світ», 1993. – 272 с.

Семінарське заняття 3.

Тема: Національний музей народної архітектури та побуту України.

План

1. Історія створення.
2. Дерев'яна архітектура.
3. Традиційна українська хата.
4. Громадські селешні будівлі.
5. Церковні споруди.
6. Символіка житла.
7. Інтер'єр житла.
8. Екстер'єр житла.

Література основна:

1. http://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9D%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9_%D0%BC%D1%83%D0%B7%D0%B5%D0%B9_%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D0%BE%D1%97_%D0%B0%D1%80%D1%85%D1%96%D1%82%D0%B5%D0%BA%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B8_%D1%82%D0%B0_%D0%BF%D0%BE%D0%B1%D1%83%D1%82%D1%83_%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8.

Література додаткова:

1. <http://pyrohiv.com.ua/ua/collections/read/86/istorija-formuvannja-ta-zagalna-harakteristika-fondovoji-kolektsiji-natsionalnogo-muzeju-narodnoji-arhitekturi-ta-pobutu-ukrajini>.

Семінарське заняття 4.

Тема: Фондова колекція та етнографічні зони національного музею народної архітектури та побуту України.

План

1. Історія формування та загальна характеристика фондової колекції національного музею народної архітектури та побуту України.
2. Етнографічні зони Пирогово:
 - Середня Наддніпрянщина, Південь України;
 - Слобожанщина, Полтавщина, Полісся;
 - Карпати;
 - Українське село 60-70-х р. XX ст.

Література:

1. <http://pyrohiv.com.ua/ua/collections/read/86/istorija-formuvannja-ta-zagalna-harakteristika-fondovoji-kolektsiji-natsionalnogo-muzeju-narodnoji-arhitekturi-ta-pobutu-ukrajini>.
2. <http://pyrohiv.com.ua/ua/articles/read/6/serednja-naddniprojschyna-pivden>.
3. <http://pyrohiv.com.ua/ua/regions/read/4/slobozhanschina-poltavschina>.

polissja.

4. <http://pyrohiv.com.ua/ua/regions/read/2/karpati>.
5. <http://pyrohiv.com.ua/ua/regions/read/3/karpaty-2>.

VII. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Змістовий модуль I.

Основні поняття та складові архітектонічної творчості

Тема 1. Сутність архітектонічної творчості (6 год.).

1. Підготувати презентацію на тему «Види дизайну за найважливішими середовищами професійної діяльності».
2. Підготувати презентацію на тему «Зображення пластики реального предмета у скульптурі, живописі, акторських рухах».

Тема 2. Основи архітектоніки і комбінаторики формоутворення (4 год.).

1. Підготувати презентацію на тему «Архітектоніка, тектоніка, комбінаторика, формотворення».
2. Підготувати урок-подорож з презентацією для молодших школярів на тему «Архітектурні споруди видатних міст України» (на вибір).

Тема 3. Класифікація семантики орнаментів (6 год.).

1. Підготувати презентацію на тему «Символи рослинного, тваринного і матеріального світу в орнаментах».
2. Зобразити написання слів, що складаються із символів.

Змістовий модуль 2.

Особливості провідних видів сучасного етнодизайну (декоративно-прикладного мистецтва)

Тема 4. Історичний розвиток народного декоративно-прикладного мистецтва (7 год.).

1. Підготувати презентацію на тему «Народна орнаментика українців» (вишивка, кераміка, писанка, декоративні розписи).
2. Використовуючи елементи етнодизайну підготувати ескіз (на вибір) класного куточка, куточка для батьків, куточка природи тощо.

Тема 5. Експонати Національного музею українського народного декоративного мистецтва (4 год.).

1. Підготувати урок-подорож з презентацією для молодших школярів з використанням експонатів Національного музею українського народного декоративного мистецтва.
2. Підготувати презентацію власних і дитячих поробок з використанням різних видів технік.

Тема 6. Експонати Пирогово (Музей народної архітектури та побуту НАН України) (6 год.).

1. Підготувати урок-подорож з презентацією для молодших школярів з використанням експонатів Музею народної архітектури та побуту.

2. Написати есе на тему «Вплив засобів музейної педагогіки на формування особистості молодшого школяра».

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

№ п/п	Назва теми	К-сть. год	Контроль	Бали
1	Тема 1. Сутність архітектонічної творчості	6	Семінарське заняття	10
2	Тема 2. Основи архітектоніки і комбінаторики формоутворення	4	Тестування	10
3	Тема 3. Класифікація семантики орнаментів	6	Семінарське заняття, модульний контроль	10
4	Тема 4. Історичний розвиток народного декоративно-прикладного мистецтва	7	Семінарське заняття	10
5	Тема 5. Експонати Національного музею українського народного декоративного мистецтва	4	Семінарське заняття, модульний контроль	10
6	Тема 6. Експонати Пирогово (Музей народної архітектури та побуту НАН України)	6	Підсумкове тестування, залік	10
	Разом	33 год.		60

VIII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Основи архітектонічної творчості» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 8.1, табл. 8.2.

Таблиця 8.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ п/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів (за одиницю)	Кількість рейтингових балів
1.	Відвідування лекцій	1	5
2.	Відвідування семінарських занять	1	4
2.	Робота на семінарських заняттях	10	40
3.	Самостійна робота	5	60
4.	МКР	25	50
5.	Залік		
Підсумковий рейтинговий бал			159

У процесі оцінювання навчальних досягнень застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, екзамен.
- **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, звіт, реферат, есе.
- **Комп'ютерного контролю:** тестові програми.
- **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Підсумкова кількість балів (max – 100)	Оцінка за 4-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
1 – 34	«незадовільно» (з обов'язковим повторним курсом)	F
35 – 59	«незадовільно» (з можливістю повторного складання)	FX
60 – 74	«задовільно»	ED
75 – 89	«добре»	CB
90 – 100	«відмінно»	A

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у табл. 8.3.

Таблиця 8.3

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень магістрантів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу на семінарських заняттях, виконання самостійної роботи, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Модульний контроль знань здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

У табл. 8.4 представлено розподіл балів, що присвоюються студентам упродовж вивчення дисципліни «Основи архітектонічної творчості».

Таблиця 8.4

Розподіл балів, які отримують студенти

Модулі					МКР
Змістовий модуль №1 (лекції, семінари, самостійна робота)		Змістовий модуль № 2 (лекції, семінари, самостійна робота)			МКР №1 МКР №2
T1	T2	T3	T4	T5	
33 бали		76 бал			50 балів

$$159 : 100 = 1,59 \quad \text{Коефіцієнт} - 1,59 \quad 159 : 1,59 = 100$$

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуального навчально-дослідного завдання залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

ІХ. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

І. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні:* лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

- *Наочні:* спостереження, ілюстрація, демонстрація.

- *Практичні:* вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості.

X. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- ✓ засоби підсумкового контролю (комп'ютерна програма тестування, комплект друкованих завдань для підсумкового контролю).

ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ

1. Декоративно-прикладне мистецтво, його джерела, своєрідність і художньо-виражальні засоби.
2. Живопис, його види, форми і жанри.
3. Графіка, її види, форми і жанри.
4. Скульптура, її види, форми і жанри.
5. Архітектура, її види та стилі.
6. Художні промисли України. Українська кераміка.
7. Українська глиняна іграшка.
8. Особливості опішнянської та косовської кераміки.
9. Художні промисли України. Українська витинанка.
10. Писанки. Писанкарство в Україні.
11. Візерунки, знаки і символи на писанках, їхнє значення і зміст.
12. Декоративний розпис. Основи петриківського розпису.
13. Історичні аспекти виникнення дизайну, як синтезу різних видів мистецтв.
14. Історико-педагогічна і ціннісна основа декоративно-прикладного мистецтва українського народу.
15. Деревина – матеріал для використання у ДПМ та дизайні. Декоративні види роботи по дереву.

16. Тканина – матеріал для використання у ДПМ та дизайні. Декоративні види роботи по тканині.
17. Глина – матеріал для використання у ДПМ та дизайні. Декоративні види роботи по глиняному виробу.
18. Папір – матеріал для використання у ДПМ та дизайні. Декоративні види роботи по паперу.
19. Орнамент і орнаментика. Роль орнаменту в дизайні та ДПМ.
20. Декоративно-ужиткове мистецтво як джерело для розвитку українського національного дизайну.
21. Природні матеріали й національний декор в архітектоніці української садиби.
22. Художня обробка дерева.
23. Художнє ткацтво, вишивка.
24. Український народний костюм і прикраси.
25. Інтер'єр традиційної української хати.
26. Традиційні предмети побуту та вжитку українського народу.
27. Орнаментальне оздоблення української хати (види орнаментів, колір, символіка кольору).
28. Види традиційних українських ремесел.
29. Культова і меморіальна скульптура України.
30. Етнотдизайн традиційних предметів побуту та вжитку українців.
31. Символіка предметів побуту українців.
32. Настінні розписи традиційної української хати.
33. Символіка українського орнаменту.
34. Символіка українського народного одягу.
35. Українська вишивка: традиції й символіка.

XI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Антонович Л. Ф. Декоративно-прикладне мистецтво / Л. Ф. Антонович, Р. В. Захарчук-Чугай. – Львів : Світ, 1992. – 270 с. <http://trudove.org.ua/book/dekorativno-prikladne-mistetstvo>.
2. Початкова дизайн-освіта: готовність учителя до художньої праці з обдарованими учнями: [монографія] / за ред. В. П. Тименко. – К. : ТОВ «Інформаційні системи», 2010. – 249 с.
3. Тименко В. П. Початкова дизайн-освіта : теорія і практика формування конструктивних умінь особистості / В. П. Тименко. – К. : Педагогічна думка, 2010. – 380 с.

Додаткова:

1. Божко Ю. Г. Архитектоника и комбинаторика формообразования: Учебник / Ю. Г. Божко. – К.: Выща шк., 1991. – 245 с.

2. Дизайн. Иллюстрированный словарь-справочник / Г. Б. Минервин, В. Т. Шимко, А. В. Ефимов и др.: Под общей редакцией Г. Б. Минервина и В. Т. Шимко. – М.: «Архитектура – С», 2004. – 288 с.

3. Лозко Г. Українське народознавство / Г. Лозко. – Харків, 2005. – 469 с.
http://evolv.ho.ua/Ukraine_History_and_Culture/Ukraine_Kultura/Lozko/index.htm.

4. Національний музей українського народного декоративного мистецтва: альбом / керівник проекту А. Ф. Вялець, вступна стаття Л. С. Білоус, упоряд.: Л. С. Білоус, С. В. Яценко; фотозйомка М. К. Андреев. – К. :АДЕФ - Україна, 2012. – 124 с.

http://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9C%D1%83%D0%B7%D0%B5%D0%B9%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D0%B3%D0%BE_%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE_%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE_%D0%BC%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D1%86%D1%82%D0%B2%D0%B0.

<http://www.mundm.kiev.ua/COLLECTN/WOOD/INDEX.HTM>.

5. Норенков С. В. Научные исследования: проектный синтез. Курс лекций / С. В. Норенков. – Н. Новгород: Изд-во ННГАСУ, 2011. – 271 с.
<http://www.bibl.nngasu.ru/electronic%20resources/uch-metod/architecture/842946.pdf>.

6. Титаренко В.П. Естетична культура сучасної молоді: українські народні промисли : [монографія] / В.П. Титаренко. – Полтава : Полтавський літератор, 2011. – 528 с.

Інтернет-ресурси

1. http://e-works.com.ua/work/6170_Oglyad_kategorii_psihologichnogo_mistectva_na_prikлади_dekorativno_prikladnogo_mistectva_Ukraini.html.

2. <http://knowledge.allbest.ru/culture/3c0a65635b2ad68b4c43a88521316d370.html>.

3. <http://pyrohiv.com.ua/ua/collections/read/86/istorija-formuvannja-ta-zagalna-harakteristika-fondovoji-kolektsiji-natsionalnogo-muzeju-narodnoji-arhitekturi-ta-pobutu-ukrajini>.

4. <http://refmaniya.org.ua/konspekti/zagaln-v-domost--osnovi-arch-tekton-ki-komb-natoriki-formoutvorennya-vnutr-shn-y-zm-st-forma-yak-st-ob-kt-v-dizaynu-tekton-ka>.

5. http://www.0zd.ru/kultura_i_iskusstvo/dekorativno-prikladne_mistectvo_2.html.

6. <http://www.ukrfolk.com.ua/BERVY/index.html-lang=0&r=rozpisi.htm>.

7. https://www.youtube.com/watch?v=5Ye_QNjV7yo.